

Nr 950

Av herrar **Holmberg** och **Nilsson** i Gävle, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 136, med förslag till lag angående ändring i lagen den 3 juni 1938 (nr 274) om rätt till jakt.*

Rätten att bedriva jakt är fortfarande av stor praktisk betydelse för många. Särskilt jakten på älg, rådjur och hjort kan för jägare med en knaper inkomst från jordbruk och förvärsarbete bli ett värdefullt tillskott för familjens försörjning. Det har därför framstått som stötande för rättskänslan att sådana jägare ofta berövas möjligheten till jakt, medan exklusiva jaktsällskap som grundar sin förmånsrätt på innehav av stora jordegendomar — eller på feudala institutioner — får beskatta villebrådet utan att ha något ekonomiskt behov av sådan verksamhet. Detsamma gäller i betydande grad även småviltsjakten.

Även ur trivelsynpunkt är jakten värdefull. Jaktintresset beror i sådana fall inte bara på personlig läggning utan även på ekonomiska förhållanden eller bosättning inom områden med begränsade möjligheter till annan fritidsverksamhet.

En parallell till kravet om en vidsträckt jakträtt är liknande krav på rätt till fiske och bärplockning.

Från dessa utgångspunkter är vi i hög grad kritiska mot regeringens förslag om ytterligare begränsning av jakträtten. Även *flertalet remissinstanser* vänder sig mot den grundsats, regeringen har utgått ifrån, nämligen att "jakträtten är en beståndsdel i jordäganderätten". För vår del består invändningarna däri, att grundsatsen leder till ett tilltagande *fåtalsvälde* även i fråga om jakten. Alltmer koncentreras ju nämligen jordägandet till ett långt mindre antal än tidigare — bland annat till stora skogsbolag.

I remissyttranden har också framhållits att utredningens principiella grundval är "främmande för svensk fastighetsrätt". De små retuscher, regeringen företagit i utredningens förslag, rubbar inte på något sätt denna avgörande invändning. Konsekvenserna kan bl. a. bli — såsom också framhållits i remissvaren — att "ställningstagandet kan återverka på bedömandet av rätten till fiske såsom utflöde av jordäganderätten".

Om riksdagen godkänner sådana principer för jaktutövningen är det mycket troligt att samma grundsatser kommer att åberopas även för återgång till liknande odemokratiska villkor för rätten att fiska. I varje fall är det svårt att förstå hur regering och riksdag skall kunna hävda *en* principiell grundsats för fiskerätten och *en annan* för jakträtten.

I vissa delar av den föreslagna lagtexten har regeringen också tagit konsekvenserna av den princip som innebär att stora jordägare skall få ökad bestämmanderätt över dem som har små jordinnehav eller ingen jord alls. Dit hör rösträttsvillkoren för bildandet av jaktvårdsområde. Redan i nuvarande bestämmelser finns en högst tvivelaktig rätt för stora jordägare att dominera beslut som mindre jordägare eventuellt kan ha invändningar mot. Nu föreslår regeringen en skärpning — det skall i högre grad än hittills bli så, att röstningen påverkas inte främst av det antal personer som deltar utan av den *areal* de innehar.

En liknande förskjutning från personernas till fastigheternas roll vid *röstning* föreslår regeringen även när det gäller beslut om ett jaktvårdsområdes fortbestånd.

Ytterligare ett märkligt exempel på jakträtten som ett "utflöde av jordäganderätten" är regeringens förslag att slopa den s. k. *förföljningsrätten*. Hittills har en jägare haft rätt till ett skjutet villebråd om det fallit inom 100 meter innanför annans jaktområde. Nu skall detta bli förbjudet. Grundsatsen är alltså: inte den som jagar och skjuter på lovlig mark, utan den som *äger mark* dit villebrådet eventuellt tar sin tillflykt efter ett dödande eller sårande skott har rätten att tillgodogöra sig bytet. Ju mera mark en sådan ägare har, ju större utsikter att jägare i sämre ekonomisk belägenhet måste avstå sitt byte åt den förstnämnde.

Därtill har man helt förbisett *djurskyddssynpunkterna* som flera remissinstanser har anfört som skäl för att avslå förslaget i denna del. En följd av det nya förslaget är också anmälningsplikt och nya straffbestämmelser för att vidmakthålla förbudet.

Det förefaller troligt att jaktbestämmelserna bör omprövas. Det nu föreliggande förslaget har dock, enligt vår mening, så stora brister att det inte bör bifallas. Saken är inte heller så brådskande att man inte kan låta det hela anstå ytterligare en tid i avvaktan på ett nytt förslag som bättre tillgodoser de önskemål som framförts under remissbehandlingen.

Under hänvisning till vad sålunda anförts föreslår undertecknade,

att riksdagen avslår Kungl. Maj:ts förslag till ändring av lagen om rätt till jakt, under uttalande samtidigt att lagen bör omprövas med avsikt att tillgodose de önskemål som anförts i denna motion och av ett stort antal remissinstanser.

Stockholm den 17 oktober 1963

Helmer Holmberg

Henning Nilsson